

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

ȚINUTUL BLĂNURILOR II

Ilustrații de J. Férat, de Beaurepaire

Traducere de Iulian Comănescu

LITERA
București

PARTEA A DOUA

I. <i>Un fort plutitor</i>	5
II. <i>Unde se aflau</i>	15
III. <i>Turul insulei</i>	27
IV. <i>O tabără de noapte</i>	40
V. <i>De pe 25 iulie pe 20 august</i>	51
VI. <i>Zece zile de furtună</i>	63
VII. <i>Un foc și un strigăt</i>	73
VIII. <i>O excursie a Mrs. Paulina Barnett</i>	86
IX. <i>Aventurile lui Kalumah</i>	99
X. <i>Curentul Kamceatka</i>	110
XI. <i>O comunicare a lui Jasper Hobson</i>	121
XII. <i>O șansă care merită luată în considerare</i>	132
XIII. <i>De-a lungul câmpului de gheață</i>	143
XIV. <i>Lunile de iarnă</i>	153
XV. <i>O ultimă explorare</i>	163
XVI. <i>Dezghetul</i>	176
XVII. <i>Avalanșa</i>	186
XVIII. <i>Toată lumea la treabă</i>	194
XIX. <i>Marea Bering</i>	206
XX. <i>În larg!</i>	216
XXI. <i>În care insula se face însuliță</i>	225
XXII. <i>Cele patru zile care au urmat</i>	233
XXIII. <i>Pe ghețar</i>	241
XXIV. <i>Concluzie</i>	253

I

UN FORT PLUTITOR

Fortul Speranței, fondat de locotenentul Jasper Hobson la limita Oceanului Arctic, derivase! Oare merita vreun reproș curajosul agent al Companiei? Nu! Oricare altul s-ar fi înșelat, la fel ca el, dacă ar fi fost în locul lui. Nicio minte omenească n-ar fi putut prevedea o asemenea eventualitate. Crezuse că va construi pe stâncă și nu construisese nici măcar pe nisip! Partea marcată cu precizie pe hărțile Americii engleze sub numele de Peninsula Victoria se separase brusc de uscat. Peninsula nu era, în realitate, decât un ghețar imens, cu o suprafață de o sută cincizeci de mii pătrate, căruia aluviunile succesive îi creaseră o aparență de teren solid, de pe care nu lipseau nici vegetația, nici humusul. Legată de țărnm de mii de secole, fusese cu siguranță separată de acesta de cutremurul din 8 ianuarie, deci peninsula se transformase în insulă, dar într-o insulă rătăcitoare, vagaboandă, care, de trei luni, era purtată de curenți prin Oceanul Arctic!

Da! Nu era decât un ghețar, care ducea înainte și Fortul Speranței, și ocupanții lui! Jasper Hobson înțelesese imediat că nu există nicio altă explicație pentru schimbarea de latitudine observată. Istmul sau limba de pământ care unise Peninsula Victoria de continent se rupsesse cu siguranță, din cauza convulsiilor subterane provocate de erupția

vulcanică, cu câteva luni înainte. Cât timp fusese iarnă, cât timp marea fusese înghețată, în frigul cumplit, ruptura nu provocase nicio schimbare în poziția geografică a peninsulei. Dar, atunci când ghețarii se topiseră sub acțiunea razelor solare, când banchiza, împinsă spre larg, dăduse înapoi până dincolo de orizont, când oceanul devenise în fine liber, porțiunea de pământ așezată pe o bază de gheață plecase în derivă cu pădurile, cu falezele, cu promontoriul, lacul interior și țărmurile ei, împinsă de niște curenți necunoscuți. Timp de câteva luni, îi dusesse mai departe, fără ca ocupanții fortului să-și poată da seama, fiindcă, în timpul vânătorilor, nu se îndepărtaseră deloc de acesta. Lipsa oricărui punct de reper, ceața deasă care scădea vizibilitatea la numai câteva mile, imobilitatea aparentă a solului – nimic nu le putea indica nici locotenentului Hobson, nici tovarășilor săi că deveniseră cu toții, din continentali, insulari. Remarcabil era faptul că nici orientarea peninsulei nu se modificase, în ciuda faptului că aceasta se deplasa, cu siguranță din cauza suprafeței mari și a faptului că erau împinși de curent în linie dreaptă. De fapt, dacă punctele cardinale s-ar fi modificat prin raport la Capul Bathurst, dacă insula s-ar fi rotit în jurul ei însăși, dacă soarele și luna ar fi răsărit sau apus în alt loc, Jasper Hobson, Thomas Black, Mrs. Paulina Barnett și oricine altcineva ar fi înțeles ce se întâmplase. Însă, dintr-un motiv oarecare, deplasarea se produsese până atunci pe unul din meridianele globului, așa că n-o simțeau, deși era rapidă.

Cu toate că nu se îndoia de curajul, de sângele-rece și de energia morală a tovarășilor săi, Jasper Hobson decise să nu le spună adevărul. Avea tot timpul să le expună noua situație, după ce urma să o studieze cu grijă. Spre marele lor noroc, curajoșii coloniști – soldați sau muncitori – nu se pricepeau mai deloc nici la observații astronomice, nici la probleme de longitudine sau latitudine, iar din schimbarea de coordonate pe care o suferise insula în ultimele câteva luni nu puteau

trage aceleași concluzii care îl preocupau, pe bună dreptate, pe Jasper Hobson.

Hotărât să nu spună nimic cât mai mult timp posibil, pentru a nu-i speria până nu găsea o soluție, locotenentul își adună toată energia. Printr-un efort suprem de voință, care nu-i scăpă deloc lui Mrs. Paulina Barnett, redeveni stăpân pe sine și se apucă să îl consoleze cum putu mai bine pe nefericitul Thomas Black, care, spre deosebire de el, se jeluia și își smulgea părul din cap.

Fiindcă astronomul nu avea cum să se îndoiască de fenomenul căruia îi căzuse victimă. Spre deosebire de locotenent, nu observase ciudățeniile care caracterizau teritoriul și nu înțelegea nimic, nu era capabil să-și imagineze nimic în afara catastrofei proprii și personale: și anume că, în acea zi, la ora calculată, luna nu ascunsese cu totul soarele. Dar ce-ar fi putut crede? Că, spre rușinea tuturor observatoarelor astronomice de pe lumea asta, calculele erau greșite? Că eclipsa atât de dorită, eclipsa lui, a lui Thomas Black, pe care venise s-o caute atât de departe, trecând prin atâtea, nu fusese „totală” în această parte a globului terestru, pe paralela șaptezeci? Nu! Niciodată n-ar fi admis așa ceva. Niciodată! De aceea era atât de dezamăgit, și nu avea cum să fie altfel. Dar Thomas Black avea să afle, curând, adevărul adevărat.

Între timp, Jasper Hobson îi lăsase să creadă pe ceilalți că incidentul produs la eclipsă nu conta decât din punct de vedere astronomic și nu îi privea cu nimic. Îi pusese din nou la treabă și fiecare se apucase de ce avea de făcut. În momentul în care se pregăteau să coboare din vârful Capului Bathurst pentru a se întoarce la antrepriză, caporalul Joliffe se opri brusc:

– Domnule locotenent, spuse el, apropiindu-se, cu mâna la chi-piu, pot să vă pun o întrebare simplă?

– Sigur, caporal, răspunse Jasper Hobson, care nu știa prea bine unde voia să ajungă subordonatul lui. Hai, spune!

Dar caporalul nu zise nimic. Ezita. Soția lui îl îmboldi cu cotul.

– Ei bine, domnule locotenent, reluă caporalul, e vorba despre latitudinea de șaptezeci de grade. Dacă am înțeles bine, nu suntem acolo unde credeți că suntem...

Locotenentul se încruntă.

– Da, așa e, răspunse el evaziv, ne-am înșelat cu calculele noastre... primul releveu a fost greșit. Dar de ce... ar conta asta pentru tine?

– Din cauza plății, domnule locotenent, răspunse caporalul, strâmbându-se puțin. Știți dumneavoastră, plata dublă promisă de Companie...

Jasper Hobson răsuflă ușurat. E adevărat, după cum ne amintim, că oamenii lui aveau dreptul la o plată dublă dacă reușeau să se stabilească pe paralela șaptezeci sau mai sus. Asta îl interesa în continuare pe caporalul Joliffe, care se temea că nu primește suplimentul din cauza schimbării de latitudine.

– Stai liniștit, caporale, răspunse Jasper Hobson surâzând, și spune-le și celorlalți: eroarea noastră, care e cu totul inexplicabilă, nu ne va aduce niciun fel de prejudicii. Nu suntem mai jos, ci mai sus de paralela șaptezeci și, în consecință, veți primi plata dublă.

– Mulțumesc, domnule locotenent, spuse caporalul radios, mulțumesc. Nu e din cauză că ne pasă foarte tare de bani, dar totuși nenorociților ăstora de bani le pasă foarte tare de noi, așa cum bine știți.

După această reflecție, caporalul Joliffe și tovarășii lui se retraseră fără să bănuiască niciun pic ce modificare teribilă și stranie a așezării și naturii ținutului în care se aflau se petrecuse.

Sergentul Long tocmai se pregătea să coboare spre antrepriză, când Jasper Hobson îl opri.

– Rămâi puțin, sergent.

Subofițerul făcu stânga-mprejur și așteptă ca locotenentul să i se adreseze.

Singurele persoane aflate în acel moment în vârful promontoriului erau Mrs. Paulina Barnett, Madge, Thomas Black, locotenentul și sergentul.

De la incidentul eclipsei, călătoarea nu scosese o vorbă. Îi tot adresa priviri întrebătoare lui Jasper Hobson, care părea să o evite. Pe figura temerarei călătoare se citea mai degrabă surprindere decât neliniște. Oare înțelesese și ea? Se făcuse lumină și în mintea ei, la fel ca în cea a locotenentului Hobson? Își dăduse seama de situație? Cu spiritul ei practic, dedusese consecințele? Oricum ar fi stat lucrurile, tăcea și se sprijinea de Madge, al cărei braț îi înconjură talia.

Cât despre astronom, se fâșâia în sus și-n jos. Nu putea sta locului o clipă. Avea părul vâlvoi și gesticula fără încetare. Ridica mâinile, le plesnea una de alta și le lăsa să cadă din nou. De pe buze îi scăpau interjecții disperate. Amenința soarele cu pumnul. Îl privea drept în ochi, cu riscul de a se alege cu arsuri pe retină.

În fine, după câteva minute, începu să se mai calmeze. Își dădu seama că poate vorbi articulat și, cu brațele încrucișate și ochii plini de flăcări, cu o expresie mândră și amenințătoare, veni să se proțâpească drept în fața locotenentului Hobson.

– Între noi doi! strigă el. Între noi doi, domnule agent al Companiei Golfului Hudson!

Modul cum i se adresase astronomul, tonul, poza lui erau în mod foarte clar provocatoare, dar Jasper Hobson nu voi deloc să se sinchisească de asta și se mulțumi să-l privească pe bietul om, a cărui imensă dezamăgire o înțelegea foarte bine.

– Domnule Hobson, spuse Thomas Black pe un ton care arăta că de-abia se poate stăpâni, puteți să-mi spuneți, vă rog, ce înseamnă toate acestea? Dumneavoastră vă bateți joc de mine? În acest caz, domnule, va trebui să dați niște explicații sus, foarte sus, și o să regretați amar!

Amenința soarele cu pumnul.

– Ce vreți să spuneți, domnule Black? întrebă calm Jasper Hobson.

– Vreau să spun, domnule, reluă astronomul, că v-ați angajat să duceți expediția la paralela a șaptezecoa...

– Sau dincolo de ea, răspunse Jasper Hobson.

– Dincolo, domnule! strigă Thomas Black. Dar eu ce să caut dincolo? Ca să observ o eclipsă totală de soare nu trebuia să mă depărtez de conul de umbră circular care delimitează, în această parte a

Americii engleze, paralela șaptezeci. Și iată-ne cu trei grade deasupra ei!

– Ei bine, domnule Black, răspuse Jasper Hobson cât se poate de liniștit, ne-am înșelat și basta.

– „Și basta“?! strigă astronomul, pe care calmul locotenentului îl exaspera.

– Și țin să vă spun, reluă Jasper Hobson, că dacă eu m-am înșelat, și dumneavoastră ați făcut-o, domnule Black, fiindcă, la sosirea la Capul Bathurst, am luat amândoi releveul, dumneavoastră cu instrumentele proprii, eu cu ale mele. Nu puteți deci să mă faceți responsabil de o eroare pe care și dumneavoastră ați comis-o!

La acest răspuns, Thomas Black rămase buimăcit. În ciuda imensei iritări, nu știa ce să răspundă. Nu avea nicio scuză! Dacă existase o greșală, și el era vinovat de ea. Și, în Europa savantă, la Observatorul Greenwich, ce-avea să creadă lumea despre un astronom atât de neprețuit încât să greșească o simplă măsurătoare de latitudine? Cum putea un Thomas Black să comită o eroare de trei grade măsurând înălțimea soarelui – și în ce circumstanțe, mai exact? Tocmai atunci când determinarea exactă a paralelei trebuia să faciliteze observarea unei eclipse totale, în condiții care nu aveau să se mai repete decât peste multă vreme?! Thomas Black era un savant dezonorat!

– Dar cum, strigă el smulgându-și din nou părul din cap, cum am fost capabil să mă înșel în halul ăsta?! Nu mai sunt în stare să folosesc un sextant? Nu mai știu să calculez un unghi? Am orbit? Dacă e așa, mai bine mă arunc cu capu'-nainte de pe promontoriul ăsta!...

– Domnule Black, spuse atunci Jasper Hobson cu o voce serioasă, nu e cazul să vă învinuiți așa! Nu ați comis nicio eroare de observare, n-aveți ce să vă reproșați!

– Atunci, dumneavoastră sunteți cel care...?

– Nu sunt nici eu mai vinovat decât dumneavoastră, domnule Black. Faceți-mi plăcerea și ascultați-mă puțin. Vă rog și pe

dumneavoastră același lucru, doamnă, adăugă locotenentul, întorcându-se către Mrs. Paulina Barnett. Și tu, Madge, și tu, Long. Vă cer un singur lucru: secretul absolut asupra a ceea ce urmează să vă spun. E inutil să îi băgăm în sperieți – sau poate chiar să îi aducem la dispereare – pe ceilalți.

Mrs. Paulina Barnett, tovarășa ei, sergentul și Thomas Black se apropiaseră de locotenent. Nu spuseră nimic, dar era clar că, în mod tacit, consimțeau să păstreze secretul, așa cum le fusese cerut.

– Prieteni, spuse Jasper Hobson, când, acum un an, am ajuns în acest punct al Americii engleze, am făcut releveul poziției Capului Bathurst. Acest cap se găsea exact pe paralela șaptezeci și dacă acum este dincolo de al șaptezeci și doilea grad de latitudine, deci cu trei grade mai la nord, motivul este că a derivat.

– A derivat?! strigă Thomas Black. Cum adică, „a derivat“? Spuneți asta altora, nu mie! De când poate deriva un cap de pământ?

– Și totuși, așa stau lucrurile, domnule Black, răspuse serios locotenentul Hobson. Toată Peninsula Victoria, pe care ne găsim, nu e, de fapt, decât o insulă de gheață. Cutremurul a detașat-o de țărmul Americii de Nord, iar acum e dusă de unul din marii curenți arctici!...

– Dar unde e dusă? întrebă sergentul Long.

– Unde va vrea Dumnezeu! răspuse Jasper Hobson.

Tovarășii locotenentului rămaseră tăcuți. Privirile lor se îndreptară involuntar către sud, dincolo de vastele câmpii de gheață, în direcția istmului dispărut, dar din locul în care se aflau, spre nord, nu puteau vedea oceanul, deși acesta îi înconjură acum din toate părțile. În cazul în care Capul Bathurst ar fi fost cu câteva sute de picioare mai înalt, limita teritoriului pe care se aflau le-ar fi apărut net în fața ochilor și și-ar fi dat seama că acesta se transformase în insulă.

Toți își simțiră inima strânsă de o vie emoție, gândindu-se că Fortul Speranței și locuitorii lui erau târați la distanță de orice porțiune de uscat, deveniți jucării ale vânturilor și valurilor.

– Deci așa, domnule Hobson. Astfel se explică toate anomaliile de neînțeles pe care le-ați observat aici?

– Da, doamnă, răspuse locotenentul, asta explică totul. Peninsula Victoria, devenită acum insulă, nu e pământ ferm. E doar un ghețar vast, sudat în sute de ani de țărmul continentului. Câte puțin, vântul a adus aici pământ, nisip și semințele din care au crescut pădurile și mușchiul. Norii și-au vărsat apa dulce în iaz și în pârâu. Vegetația a transformat ghețarul, dar, sub lac, sub pământ, sub nisip – sub picioarele noastre, în fine –, există un strat de gheață care plutește pe ocean, datorită densității mai mici. Da! Suntem pe un ghețar și iată de ce, de când suntem aici, n-am găsit nici măcar o pietricică prin aceste locuri! Iată de ce malul era atât de abrupt, iată de ce, atunci când am săpat capcana de reni, am dat de gheață, la zece picioare adâncime, iată de ce, în sfârșit, marea nu se simte pe mal: fiindcă fluxul și refluxul ridicau și coborau peninsula de fiecare dată când se produceau!

– Așa e, totul se explică, domnule Hobson, răspuse Mrs. Paulina Barnett, iar presentimentele pe care le-ați avut nu v-au înșelat. Dar vreau să vă întreb de ce marea, care acum sunt nule, se simțeau totuși într-o oarecare măsură, la sosirea noastră la Capul Bathurst.

– Tocmai, doamnă, răspuse locotenentul Hobson, fiindcă, la sosirea noastră, peninsula era încă legată prin istmul ei flexibil de continent. Ceea ce înseamnă că opunea o oarecare rezistență la flux și, pe țărmul nordic, apa creștea cu aproximativ două picioare, în loc de douăzeci, așa cum ar fi trebuit. Numai că apoi, când cutremurul a produs ruptura, insula a început să se ridice și să coboare odată cu apa, iar marea a devenit cu totul nulă. Mai știți că am constatat amândoi asta acum câteva zile, pe lună nouă!

În ciuda disperării pe care o simțea, Thomas Black ascultase cu maximum interes explicațiile lui Jasper Hobson. Raționamentele locotenentului i se păreau cât se poate de corecte, dar era foarte furios fiindcă fenomenul atât de rar, neașteptat, „absurd“ – cum spunea

el – se produsese la țanc pentru ca să rateze observarea faimoasei lui eclipse. Așa că nu scoase un cuvânt, păstrând un aer sumbru și, ca să zicem așa, rușinat.

– Bietul domn Black! spuse atunci Mrs. Paulina Barnett. Trebuie să recunoaștem că niciodată, pe lumea asta, un astronom nu a pățit așa ceva!

– În orice caz, doamnă, răspuse Jasper Hobson, nu avem nimic să ne reproșăm! Nici dumneavoastră, nici eu. Natura este cea care a făcut totul, singura vinovată! Cel care a rupt legătura dintre peninsula și continent a fost cutremurul, iar acum suntem efectiv purtați de o insulă plutitoare. Și asta explică și de ce animalele au rămas închise cu noi în acest ținut, în acest anotimp, și sunt atât de numeroase în împrejurimile fortului!

– Și de ce, spuse Madge, n-am mai fost vizitați din sezonul cald de concurența de care vă temeți, domnule Hobson!

– Și de ce, în fine, spuse Mrs. Paulina Barnett, privindu-l pe locotenent, trebuie să renunț la orice speranță de a mă întoarce în Europa, cel puțin pentru acest an.

Călătoarea făcuse această ultimă reflecție pe un ton care dovedea că se împăcase cu propria soartă, într-un mod mult mai filosofic decât am fi putut presupune. Părea să își fi găsit brusc locul în noua și ciudata situație, care îi promitea, fără îndoială, și o serie de descoperiri interesante. De altfel, dacă ar fi disperat, dacă toată lumea s-ar fi plâns, dacă ar fi căutat vinovați, ar fi putut schimba cu ceva situația în care se aflau? Puteau oare deturna cursul insulei care rătăcea pe ocean? Există vreo manevră pe care ar fi putut s-o facă, pentru a se lega din nou de un continent? Nu. Numai Dumnezeu era răspunzător de viitorul Fortului Speranței. Trebuiau deci să I se supună!